СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XL Ч. 252. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 28 жовтня 1932. VOL. XL. No. 252. Jersey City, N. J., Friday, October 28, 1932. THREE CENTS.

ОБОРОНА КРАЮ ВИМАГАЄ ПОБІЛЬШЕННЯ МАРИНАРКИ, КАЖЕ ГУВЕР

ВАШИНГТОН. — Нема надії, щоби вийшло що доброго зі світової конференції розоброєння у Женеві. Супроти того, каже президент Гувер, треба приступати до будови нових воєнних кораблів. Злучені Держави мусять мати фльоту, котра доріввувалаб найбільшій фльоті, яка тільки є в світі.

НЕ ХОЧУТЬ, ЩОБИ СМИТ ГОВОРИВ НА РАДІО.

НЮ ЙОРК. — Демократичний Народний Комітет відкликав дві промови, які мав виголосити бувший губернатор Смит у Бофало й Бруклині і які мали бути передані через радіо. Замісць Смита говоритимуть Нютон Бейкер і Джан Дейвис.

ЩЕ ДВІ ПРОМОВИ СМИТА, А ГУВЕР БУДЕ ВИБРАНИЙ.

НЮ ЙОРК. — Нормен Томас, соціялістичний кандидат на президента, заповідає, що коли Смит виголосить ще дві виборчі промови, котрі будуть подібні до тої, яку він виголосив у Нюарку, попираючи кандидатуру Рузвелта, то Гувер буде цілком певно знову вибраний президентом держави.

ВЕТЕРАНИ ДАЛІ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИПЛАТИ БОНУСА.

ВАШИНГТОН. — Ветерани чужинецьких війн, Американський Легіон і Товариство ранених і нездібних до праці ветеранів розпочали спільну акцію за негайну виплату ветеранського бонуса в готівці. В тій справі вислали вони петицію до Гувера.

З боку уряду подано через радіо, що за 10 літ витрати на допомоги ветеранам дійдуть до суми $26,000,000,000, якщо до цього часу не будуть ухвалені які нові видатки.

НАЗИВАЮТЬ РУЗВЕЛТА „ДЕМАГОГОМ".

НЮ ЙОРК. — Зі всіх боків підносяться протести проти того, що губернор Рузвелт заявив у своїй промові в Балтимор, що „Юнайтед Стейтс Супрім Корт" є контрольований републиканцями. Кажуть, що Рузвелт не повинен був нарушувати гідности тої судейської установи. За те конгресмен Джеймс Бек назвав Рузвелта „демагогом".

РУЗВЕЛТ ЗАДОВОЛЕНИЙ.

НЮ ЙОРК. — Губернор Рузвелт, вернувшися з другої виборчої кампанії, переконаний, що він здобуде при голосуванню всі 48 стейтів. Тільки нічого не хоче говорити про промову Смита в Нюарку.

НІХТО НЕ ПАМЯТАЄ ТАКОЇ НИЗЬКОЇ ЦІНИ НА ЗБІЖЕ.

ШИКАГО. — Найстарші люди не памятають таких низьких цін на збіже, як їх нотує збіжева біржа в Шикаго. В Ілинойс чи в Айові платять за збіже менше ніж половину того, що коштує довіз того збіжа до Шикаго, а одну третину того, що треба заплатити за довіз збіжа на ринок збуту.

НАЙВАЖНІША СПРАВА: БУДУВАТИ ХАРАКТЕРИ.

НЮ ЙОРК. — Нютон Бейкер, голова „Велфейр енд Риліф Мобілізейшен оф 1932", каже, що треба доконче знайти працю для молодих хлопців і дівчат, щоби їх піддержати в часі цеї депресії фізично й духово. Інакше вони не будуть здібні, ні фізично ні духово, до праці по депресії. Їх характер заломиться підчас депресії й через безробіття вони стануть матеріялом для піддержування ґенґстерства.

ВМИРАЮТЬ ВІД ТРІЙЛИВИХ ГРИБІВ.

БЕЙБИЛОН (Лонґ Айленд). — Три особи чужинецького походження померли від затроєння трійливими грибами, а кілька інших борються у шпиталі зі смертю. Гриби збирано в околиці.

НЕМА СПОКОЮ В НІКАРАГВІ.

МАНАГВА (Нікарагва). — Підчас сутички повстанців з народньою ґвардією вбито 7 повстанців і багато ранено.

МОЖЕ ТЕПЕР ПРИЙДЕ ДО МИРА В ЧАКО.

ВАШИНГТОН. — Вже кілька місяців доносять кождого дня про боротьбу в Чако, яка ведеться між Параґваєм і Болівією. Болівійська армія втратила 12 твердинь і годиться віддати вирішення справи Чака невтральній комісії. Таке доносять до департаменту стейту.

ВИКРАЛИ ТАЙНІ ВІЙСЬКОВІ ДОКУМЕНТИ.

ГОНОЛЮЛЮ. — Команда твердині Шефер проголосила, що зловлено двох жовнірів, які викрали тайні військові документи. Оті документи дістали у свої руки тайна поліція, заплативши за них через свого агента $100.

ПРОТИ ОБНИЖУВАННЯ ПЛАТЕНЬ.

НЮ ЙОРК. — Моріс Гілквит, соціялістичний кандидат на мейора, каже, що не може бути мови про те, щоб урядовцям міста знижувати платні, які й так ледви вистарчають на життя.

МОКРІ ВЖЕ ВИГРАЛИ, КАЖЕ СМИТ.

НЮ ЙОРК. — Ал Смит твердить, що вже виграна боротьба за знесення прогибіції. І тому треба тепер займатися іншими справами, а це знесенням правиборів, які дають спромогу меншости диктувати свою волю більшости.

ХОРВАТСЬКИЙ ТЕРОРИСТ УТІК ДО ІТАЛІЇ.

Хорватський терорист, котрий висадив у повітря жандармський постерунок у районі Ліки, втік через кордон до Італії, до міста Зара. Звідти італійський корабель перевіз його до Фюми. Один його товариш убитий, а другого арештували югославянські жандарми.

ВЯЗНИЦЯ ЗА ДОВГИ.

В провінції Нова Шкоція є закон, що як хтось не може заплатити довгу, то його чекає вязнична кара в Галіфаксі. Перед роком внесло населення протест проти виконування того закона і внаслідок того уряд назначив комісію, яка провірила спосіб колектовання довгів. Урядовий комісар, щоправда, поробив був деякі зміни в способі колектовання, одначе не міг уневажнити того закона, котрий ставить довжників нарівні зі злочинцями. Ось кілька примірів:

Один чоловік був винен другому $8, з коштами $20.11. Заплатив $11, і вістав засудженний на вязницю, не будучи в змозі заплатити решти.

Знов інший довжник мав заплатити $59.16. Поліційний суд по розправі зажадав від нього 76 долярів і 66 центів. Чоловік заплатив 57 долярів, а за решту пішов відсидіти у вязниці, бо не мав її чим заплатити. Той чоловік був без праці від жовтня минулого року, має жінку і семеро дітей.

Таких випадків є немало. Очевидно, що тими засудженцями на вязницю є переважно вбогі люди, які живуть з праці рук. Кару вязниці на тих людей треба вважати важким прогріхом, передівсім у таких критичних часах, як тепер.

В ніякій іншій провінції Канади право арешту довжників не істнує; є лише в Новій Шкоції. Тому серед тамошнього населення ростуть домагання, щоби той закон парлямент викинув з карного кодексу. Цим малаб занятися найближча сесія парляменту.

БЕЗУСПІШНІ ПЕРЕГОВОРИ.

У Львові ведуться переговори між нафтовими робітниками і працедавцями. Робітники страйкують ще від 7-го вересня, бо не погодилися на обнижку заробітної платні на 13 і пів проценту. Переговори не дали висліду. Переговори перенесено до вибраних 3 комісій.

На такий довгий страйк робітники не були приготовані. Як доносять з Борислава, серед робітництва панує велика нужда. Фонди вичерпуються. Між робітництвом завважується сильне обурення на власників копалень. Покищо екцесів не було ніяких.

ЗГОРІВ ЗАМОК ГР. АНДРАШІЯ.

В Камениці, у східній Словаччині, вибухла пожежа, що знищила більшу часть села. Згорів також замок гр. Андрашія. Шкоду від пожежі обчисляють на 5 мілонів ч. корон. 300 осіб залишилися без даху над головою.

ЛЮДОВІ ДОМИ РОСТУТЬ.

У Дротомирчанах, пов. Станиславів, посвятили угольний камінь під людовий дім ТНЛ уфундований з нагоди 40-ліття істнування ТНЛ у станиславівським воєвідстві.

ТОМАС ЗАДОВОЛЕНИЙ.

Яких 2,000 студентів і представників ріжних організацій повитали Нормена Томаса на Пенсилвенійській стації в Ню Йорку з його поворотом з виборчої кампанії. Соціялістичний кандидат на президента вернувся задоволений і каже, що соціялізм зростає.

ТАЄМНИЧИЙ ЗАМАХ НА ПОТЯГ ПІД РАДОМОМ.

Нічю з 12 на 13 вересня на залізничому шляху біля Радому мало що не прийшло до великої катастрофи. Залізничий функціонар Давидович ішов шляхом, щоб оглянути його. Коли прийшов на одно місце, де є великий закрут, побачив, що рейки є повідкручувані. А коли він схилився щоби їх вблизька оглянути, хтось ударив його по голові так сильно, що він зімлів. Щойно по якімсь часі відзискав свідомість і тоді спостеріг, що його руки і ноги є звязані. Пригадав собі, що внедовзі має йти цим шляхом особовий поїзд з радащини, тож з великим трудом видобув руку і поставив на рейках набій для здержування поїздів.

За хвилину надіхав поїзд і на вибух набою машиніст здержав поїзд. Шлях, де повідкручувано рейки, положений на високому насипі, тож на випадок катастрофи поїзд був би злетів надолі.

Ціла та історія виглядала якось дуже таємнича і неясна, але її таки вияснено. Слідство виказало, що тут мається до діла з містифікацією. Давидович, якого недавно перенесли за кару, хотів направити собі опінію і сам вигадав замах. Він порозкручував рейки, а опісля сам звязав себе. Давидовича перевезли на оглядини до шпиталя, але ніяких слідів від удару не знайдено. Рана на руці походить правдоподібно від відкручування рейок, бо в місці, де вони були відкручені знайдено сліди крови.

ДОСЛІДИ НА ПУСТИНІ ГОБІ.

Один із найславніших дослідників невідомих країн, Свен Гедін, вернеться зі своєї експедиції з середньої Азії за кілька місяців. Уже тепер прийшли від нього звістки про його відкриття на пустині Гобі. Його помічник, д-р Берґман, знайшов на побережах ріки Естін Голь 10,000 старокитайських рукописів передатарської доби. Крім цього відкриті там сліди муру заперед 2,000 літ, що мав означати кордон двох країн. Цей мур ще й досі розмежовує кочовничі племена. Свен Гедін ствердив, що відкопане у 1907 р. місто Кар Хат було зруйноване Джінґісханом. Про це кажуть численні рукописи у ріжних мовах. Деякі з тих рукописів писані мовою досі невідомою, що імовірно буде старшою за всі азійські літератури.

АВТО ПРИЧИНОЮ КАТАСТРОФИ.

На дорозі біля Потутор сполошилися коні Івана Серафина, бо перелякалися звуку автомобільної сирени. Серафинови не вдалося коней здержати, вони скочили в бік і впали з возом із 6-метрового насипу. Всі, що були на возі, а то: Серафин, його жінка та господар із Литятина Ярема, тяжко поранилися.

ПОВОРОТ ІЗ ПОЛОНУ У 1932 Р.

На Мадярщину вернулися щойно тепер три вояки з австрійської армії, що попали були 1916 р. до російського полону. У ріднім селі вважали їх давно помершими. Вояки вернулися з Сибіру з досить численною ріднею — разом 17 осіб. Кажуть, що підчас революції жили там досить спокійно, але при насильним заведенню колективних господарств не могли довше витримати і рішили втекти. Шлях їх ішов на Туркестан, Персію, Ірак, Палестину; приїхали на батьківщину кораблем через Трієст. Оповідають, що Сибір має багато кольоній давніх австрійських полонених; є й чимало Українців. Мадяри здебільша забули рідну мову. Той самий процес замітний і серед інших національностей, що асимілюються силою обставин.

МЕТКИЙ СИН МІНІСТРА.

Син колишнього міністра, Джан Амері, накоїв в Англії багато шуму. Він не скінчив іще 20 літ і хоче негайно женитися з фільмовою артисткою Уною Вінг. Звертався до ріжних цивільних урядів, але ніодин урядовець не хотів признати його «повнолітнім Молодий Амері має великий купецький хист і вже заснував фільмове підприємство, де очевидячки головні ролі гратиме його наречена, яку може небавком побачимо на якомусь екрані.

ОЗЕРО СМЕРТИ.

Один англійський ловець, що довший час перебував на ловах в Африці, помістив недавно опис своїх пригод у пресі. Між іншим подає він там звідомлення про так зване „Озеро Смерти". Лежить воно в недослідженій і дикій частині полудневої Африки, де живуть стадами безчисленні роди звірів. Це озеро має 100 кільометрів довжини і сімдесять пять кільометрів ширини. Представляє стр шний вид. Поможній не бачить на нім нічого іншого, лиш тисячі звірячих кістяків, які вистають з болота. Кости слонів найбільше впадають в око. Положення деяких костей вказують на те, що звір, коли попав у болото, то старався ратуватись. Але даремно. Густе болото, коли раз кого вхопило в свої обійми,то задержувало раз на все. Всякі зусилля на ніщо не придалися. З людей ніхто туди не важиться йти. Серед доморощців, котрі там живуть, панує переконання, що в тім озері загніздилися злі духи, які всяку животину до себе потягають. Назагал це озеро є найбільшим цвинтарем звіря на землі.

РОЗКОПКИ В ЄГИПТІ.

Єгипетські археольоги закінчили роботу при піраміді Джосера з доби III. династії (3,000 літ перед Хр.). Ця піраміда побудована терасами. Знайшли в ній гробницю, яка є доказом високого розвитку архитектури. Святиню вибудував славний учений Шигатта. З написів відомо, що недалеко від цих пірамід є гробниця жінки останнього єгипетського фараона Снефту. Вона була матірю Хеопса, що вибудував найкращу піраміду. Віднайшли золотий фотель фараонової і основи четвертої піраміди.

ТЕРОР УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ПРОТИ КОМУНІСТІВ ЗРОСТАЄ

НАСЕЛЕННЯ ВБИВАЄ ТА БЄ КОМУНІСТИЧНИХ КОМІСАРІВ ПО СЕЛАХ І МІСТАХ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Сюди дісталися таємні відомости Чека на Україні про події в серпні і на початку вересня біжучого року. З тих відомостей видно, що за один місяць було в сільських місцевостях 149 терористичних актів проти представників радянської влади, а в промислових районах та містах 52 акти. Підчас цих терористичних актів вбито відразу 87 радянських урядників, 44 умерли пізніше в лікарнях від ран, 70 знаходилися при кінці місяця на лікуванню в лікарнях. За місяць на Україні в 63 випадках приликувано військо Чека на допомогу міліції для вгамування заворушень.

У першій половині вересня радянська влада перевела на всіх залізницях України серед робітників та службовців численні арешти. Таксамо переведено багато арештів серед робітників ріжних промислових районів та міст. Чека каже, що вона викрила велику організацію з робітників, залізничників, майнерів і т. п., яка охоплювала майже всю Україну. Ця організація мала на меті зарядити загальний робітничий страйк, як протест проти того, що радянська влада вивозить збіже за кордон, коли власне населення голодує. Центром організації було місто Катеринослав.

БЕЗРОБІТНІ ЗБИРАЮТЬСЯ МАСОВО В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Поліція поробила всі приготування, щоб не допустити безробітних до ніяких ексцесів. До Лондону сподіваються напливу більше як 100,000 безробітних, які з ріжних сторін вже наблизилися до столиці. Поліція не буде перешкаджати мирній демонстрації та виголошенню промов, але вразі якогось заворушення негайно постарається розігнати маси безробітних.

Безробітні врядили похід на знак протесту проти теперішньої урядової системи допомоги їм та з вимогами за збільшення допомоги. Комуністи стараються використати цей похід для себе. Комуністичний лідер Ганіґтон обїздить автом окремі групи безробітних і старається їх лідерів перетягнути на комуністичну сторону.

ЯПОНІЯ ШУКАЄ ПІДТРИМКИ РОСІЇ ТА ФРАНЦІЇ.

МОСКВА (СССР). — Взаємини між Росією та Японією з кождим днем поліпшуються. Треба сподіватися, що Японія й Росія підпишуть гарантійний договір та поділять між собою свій вплив на Далекому Сході.

Японія тепер старається перетягнути на свою сторону радянську Росію та Францію, щоби при їх помочі боронити свою політику на Далекому Сході, а зокрема в Манджурії.

КАЖЕ, ЩО ЗНАЄ ПРО СПРАВУ ДИТИНИ ЛИНДБЕРҐА.

СЕВІЛЯ (Еспанія). — Тут поліція арештувала безпашпортного, котрий назвав себе Саулом, хоч сам каже, що це його неправдиве імя. Арештовано його на просьбу американського віцеконсуля, якому стало відомо, що Саул говорив, що він знає дещо в справі виплати викупу за дитину Линдберґа.

Саул у поліції дав письменне підтвердження своїх слів, але каже, що подробиці він може розповісти лиш американській поліції. Дехто думає, що Саул лише дурить поліцію, бо хоче на чужий кошт дістатися до Америки. Одежа його має на собі нашивки, які свідчать, що вона американського виробу.

ФРАНЦІЯ СКРІПЛЮЄ СВОЮ ФЛЬОТУ.

ПАРИЖ (Франція). — Не зважаючи на всі розмови про обмеження зброєння, Франція далі зброїться. Уряд останніми днями видав постанову про негайне приступлення до будови в Бресті нового модерного кружляка.

Розробляючи пляни „обмеження зброєння", які Франція хоче подати на міжнародню конференцію по обеззброєнню, Франція, хоч зменшує речинець активної служби в армії, разом з тим значно збільшує речинець резерв. Крім того опрацьовано докладний плян інтензивного підготовлення резерв до війни.

ХОТІЛИ СКИНУТИ КАРОЛЯ З ПРЕСТОЛА.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Кажуть, що викрито велику змову до скинення з престола короля Кароля, а поставлення на його місце його сина Михайла, котрий уже був королем. Притім реґентуру мав би обняти князь Стирбей, заклятий ворог Кароля за те, що Кароль колись ударив був його в лице.

В змові нібито брали участь розведена жінка Кароля, Олена, мати Кароля Марія та інші особи. Уряд Маню тепер старається скріпити авторитет престола, підтримуючи всіми силами Кароля.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕВДАЛИЙ ВИСТУП

Ал Смит є мабуть таки найбільше популярною політичною фігурою в Америці. „Щасливий войовник", як його звикли називати, лишився „щасливим" навіть тоді, коли перепав підчас президентської кампанії в 1928 р. І нема сумніву, що він заслужив на ту популярність, бо має в собі такі риси характеру, що притягають до себе масу, яка добачує в нім провідника, людину, що має відвагу поставити певні принципи і за них постояти.

Тому не диво, що демократи привязували надзвичайно велику вагу до того, щоби приєднати Смита до активної участи у виборчій кампанії за Рузвелта. І тому всі так нетерпеливо ждали на ту промову, яку виголосив Смит у Нюарку. Та тим разом надії на Смита завели. Бо багато є правди в тім, що сказав сенатор Бора, що промова Смита, хоч як це дивно звучить, була промовою в користь Гувера.

А чейже можна було використати той перший виступ цілком інакше. Цеж було віче за попертя кандидатури Рузвелта, а воно вийшло так, що, як слушно підносять американські репортери, Рузвелт був на тім вічу „забутою людиною". Доперва в останній хвилі постаралися за портрети Рузвелта, бо ціла галя була засипана портретами Смита. А на естраді виднів ще давний напис з кампанії з 1928 року, який був давніше під портретом Смита як кандидата „на президента". А джерзисітський мейор Гейґ витав зібраних теж у дивний спосіб, коли згадував, як він зі всіх сил боровся на демократичній конвенції за те, щоби повалити Рузвелта.

Коло 200,000 людей витали Смита, заки він доїхав до галі, а на галі повитанню „популярного срібноустого промовця" не було кінця. Вже того всього було досить, щоби заспокоїти амбіцію найбільш вибагливого політика. І якби Смит був тим задоволився, було би все в порядку. Та так не було.

Ціла промова Смита оберталася біля його особи і прогибіції. Смит розповідав, як то він уложив демократичну плятформу, як розпочав боротьбу з прогибіцією і як потерпів через релігійну нетерпимість. Забагато було того „я", бо з нього складалася ціла промова. А для Рузвелта лишилося тільки одно мале речення, а саме те, що його треба вибрати президентом. А які здібности і заслуги Рузвелта — про те ані слова. Таке попертя Рузвелта не принесе йому наразі великих успіхів. Але й Смитове „я" теж нічого не виграло.

ГОРІШНЯ ВЕРСТВА ВСЕСОЮЗНОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Недавно вийшла в Москві книжка на 296 сторін під назвою: „17 конференция Всесоюзной Комунистической Партии". Ця конференція відбулася при кінці січня та на початку лютого 1932 р. Нас сьогодня не інтересують промови та постанови цієї конференції, бо це вже тільки матеріял для історії: аджеж усі нахвалки комуністичних провідників, що вони, мовляв „доганяють і переганяють" інші держави світа, лишилися на папері. „Пятирічка" йде вниз, і невідомо, якою ще катастрофою скінчиться ця очайдушна затія сталінців.

Ми хотіли би звернути увагу на самий склад, на членів цього зїзду. На жаль, про делеґатів на 17-тій конференції в цій книжці зазначено тільки те, відкіля вони приїхали (з якої провінції Радянського Союзу) та від якого часу вони належать до комуністичної партії. Не сказано, якого вони походження, якої професії, яку мають освіту. Але й те, що можемо довідатись про делеґатів на 17-тій комуністичній конференції, дає чимало матеріялу до думання. Особливож, коли візьмемо під докладний розгляд „українських" делеґатів.

Хоч у Харкові та в Київі ще й досі московські попихачі (іноді навіть з українськими назвищами) називають свою орґанізацію „комуністична партія большевиків України", то в Москві вже немає потреби дурити себе й других вигадками. Є В.К.П. (Всесоюзна Комуністична Партія), а в її складі є лише провінціяльні **орґанізації:** московська, західна, ленінґрадська, нижньоволзька, уральська, **українська,** грузинська і т. д. Отже Україну, яка своєю територією дорівнює найбільшим европейським державам, Москва поставила на один щебель зі своїми провінціяльними орґанізаціями.

Із 386 делеґатів з рішаючим голосом було на 17-тій конференції не менше 175 осіб безсумнівних Росіян.

Є багато назвищ неросійських — жидівських, німецьких, українських. Про багатьох власників цих назвищ ми знаємо, що вони почувають себе Росіянами й вже давно відірвалися від своєї національности: такий Криленко, Каменев, Зіновев і інші. З числа 526 делеґатів на конференції з дорадчим голосом більше як 230 мають теж чисто російські назвища. До них треба додати ту масу „інородців", які пристали до пануючої російської нації, хоч ще задержали свої старі назвища.

Подрібний перегляд назвищ і національної приналежности членів найвищого орґану Радянської держави—зїзду комуністичної партії — показує, що російський або зросійщений елємент панує майже на 90% в партії. Найвиразніше це панування можемо побачити на складі делеґатів з України, з „української орґанізації", як пишуть у Москві. На 17-тій конференції були такі делеґати з України: Антонцев, Банник, Бесараб, Вайнов, Василенко, Васильковський, Вівденко, Виростков, Горя, Дубовий, Зайцев, Іванов, Ілін, Косьор, Котляренко, Кулик, Лейбензон, Любченко, Макар, Малій, Маркитан, Масленков, Надь, Низовський, Новош, Онищенко, Пахомов, Постоловський, Потапенко, Просвірнін, Реденс, Рубченко, Савко, Свірський, Соколов, Сороцький, Троїцький, Фурер, Хазанов, Хорош, Чернявський, Шліхтер, Голод, Дудник, Лівшіц. Три останні з дорадчим голосом. Треба відзначити „широкі права" комуністичної України в Радянському Союзі: із загального числа всіх членів 17-тої конференції 912 осіб, з України було присутних коло 50 осіб! Коли глянемо на назвища цих „українських делеґатів", то ледви 15 з них можна уважати за безсумнівних Українців, або українського походження. Не належать до Українців Косьор (Поляк), Шліхтер (Німець), Ілін, Пахомов і інші Росіяни, як і Жиди — Левшиц, Лейбензон і інші. Щодо Українців, то Панас Любенко показав свій московський патріотизм на процесі так зв. Спілки Визволення України, 1930 р., коли він помагав Москві засудити невинних українських наукових діячів на чолі з Єфремовом.

Комуністови українського походження так трудно попасти на комуністичний зїзд, як верблюдови в голчане вушко. Якимсь чудом в числі членів 17-тої конференції з дорадчим голосом бачимо Ол. Шумського, що опинився не по своїй волі за межами України і працює тепер в центральнім комітеті робітників освіти в Москві. Очевидно, це визнання його „самопожертви", що він нарешті покаявся в свойому „шумськізмі" в 1930 році.

Значна частина делеґатів 17-тої конференції належить до большевицької партії з часів перед революцією 1917 року: з 386 членів конференції з рішаючим голосом 115 були членами партії до 1917 року. Між делеґатами з дорадчим голосом було на конференції 246 осіб, що належали до большевицької партії ще перед революцією 1917 року. Цим „старим большевикам належить перше місце на комуністичних зїздах і конференціях. Комуністи з меншим „стажем" мають тільки слухати команди „старих большевиків", а всі старі большевики мусять без суперечки й спротиву виконувати накази „вірного ученика Ленінового" — Йосифа Сталіна.

Так збудована большевицька гієрархія.

Зрозуміло, чому між „старими большевиками" ми майже не зустрічаємо Українців: адже перед революцією і в часі революції на Україні в робітництві переважав напрям протибольшевицький, напрям демократичного, ворожого диктатурі соціялізму. Очевидно й досі українське робітництво не йде в партію большевицької диктатури, щоб не брати участи в гнобленню своєї власної країни.

К. П.

В НАЙМОЛОДШІЙ РЕПУБЛИЦІ

(За Йосифом Томасом).

Після революційного перевороту змінився в дечому зовнішній вигляд Барсельони, столиці Катальонії. З улиць зникли високі стіжковаті шоломи з голов полісменів, а на їх місце прийшли плоскі шапки синьої барви. Одначе поліцаїв не є менше. Всюди їх на вулицях повно.

Кілька народніх театрів перемінилися в кінотеатри. Старі еспанські назви уступили місце новим, як нпр. Колісей, Капітоль, Пате Паляс, Ексцельзіор, Меджестик, Бродвей Сінема.

Прийшли теж нові „дансіґи", в яких танцюють від вчасного пополудня до 4 години ранку. Молода генерація вже тепер не вміє танцювати гарні народні танці фляменко, або сардана. Хто хоче бачити ті танці мусить іти далеко на село, або чекати, аж у місто прийдуть мистецькі танечниці, які плекають ті танці, як цікаву спеціяльність.

Одначе звичаї барсельонських горожан не змінилися. Театри грають і тепер від 4 до 7 години вечером і від 10 до 1 вночі. Після вистави люди виходять на вулицю, чути крик і гамір аж до шестої рано на переміну з криком продавців газет. У готелях на головних вулицях годі вснути.

На площі під верховіттями плятанів життя таке саме, як тому чверть століття. Досі тут продають канарки, папуги, великі амазонські й ріжні дрібні, співучі птахи, зловлені в околиці міста, досі тут стоять мулярі з довгою щіткою на плечах, чекають, аж їх хтось закличе побілити кухню, стрижії псів дзвонять ножицями, оферують свою службу. Чужинець не розуміє, як вони можуть з того вижити. Інші продають тут солодке дерево або цукрову трощу, стяжки, хустинки, ґудзики, ґазети, книжки з приманливими титулами. Є тут і люди, що грають у карти. Це все таксамо, як багато літ тому. А вечером похожають вулицями нічні сторожі з ліхтарнями та тяжкими палицями щоби отвирати доми тим, які пізно вертаються додому. Бо лише вони мають ключі всіх домів на своїй вулиці.

Під муром на базарі досі є кілька деревляних будок, а в них сидять публичні писарі, наче в сповідальниці. Вони старі і з їх життям вигасне очевидно ця професія, бо не треба буде нарибку. В Катальонії є досить шкіл, так що кожен тут навчиться читати й писати. На півдні — в Еспанії кажуть недостає 27,000 шкіл — самособою інакше й писарська професія ще довго там удержиться.

Барсельона має сьогодні більше ніж міліон населення. Широкі вулиці, асфальтовані, виставні розбігаються далеко від старої части міста, що розложилася ближче пристані. Багацтво й життя Барсельони доказує, що це найважніше й поправді головне місто Еспанії, хоч той титул здавендавна має Мадрид. Та попри багацтво й пишноту є тут теж доволі біди. Багато сліпців, які стараються заробити на хліб продаючи ріжні річи, або вечером ходять по каварнях і заробляють на хліб співом і музикою. Це наслідки давніших часів, коли то не дбали про гиґієну так, як сьогодня. Прошака, що просив би милостині, майже не побачите. Лише дуже рідко побачите вбого зодягненого чоловіка з капелюхом у руці, який півголосом жадає „уна лімозна..." Дехто дасть милостиню, інший перейде мовчки або відповість старим еспанським звичаєм: „Ун альтре дія, джерма" („Колись іншим разом, братіку") Барсельонці повідають, що ті прошаки, то чужинці, які втратили працю. Може бути, що то правда, одначе вони говорять по катальонськи

В західній части розложилося старе місто. Жиють тут убогі й середні верстви народу. Вулиці рівні й вузкі подобають на глибокі окопи, куди сонце ніколи не продістанеться. Вулиці й хідники вдержані чисто, одначе інакше є з життям по домах. В отворених домах сушиться білля, одежа ріжного роду й ріжних колірів наче прапори. На бальконах жінки варять, або пустують діти, з мешкань, у яких нераз жиють і дві-три родини, розлягаються пісні, грані на ґрамофоні. Дочки багатьох тамошніх родин мають заняття в торговлях і дають усю свою плáтню родичам: усеж носять шовкові панчохи, гарні черевички й капелюх.

У Барсельоні продають дуже багато ґазет. По всьому місті, на головних і далеких вулицях є деревляні будки, обвішані щоденниками й ілюстрованими тижневиками, що появляються в Барсельоні або Мадриді. За влади Пріма де Рівери всі ґазети й журнали в катальонській мові були заборонені, в кіосках продавали лише ґазети в еспанській мові. Не вільно було писати про старання країни для здобуття автономії, в школах не вільно було вчити по катальонськи, а навіть папа заборонив священикам проповідати в церкві по катальонськи.

Тепер виходить у Барсельоні багато щоденників і тижневиків у катальонській мові. Ніколи в Барсельоні не цікавилися так читанням і політикою, як сьогодня.

Володимир Левицький.

ОСТАННІЙ АКТ ТРАҐЕДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ (УГА)

(З моїх споминів про 2 курінь, 8 бриґади, III корпусу, після його відвороту з Києва у вересні 1919 р.).

(14)

7) Службова дорога між поодинокими командами остається як досі. Команди корпусів одержують прикази від Начальної Команди, а при тім ділають у порозумінню зі своїми Ревкомами. Ревкоми при корпусах одержать вказівки від Начального Ревкома.

8) Прикази Начальної Команди, які торкаються військових рухів!, на час пропаґанди мають бути підписані Начальною Командою й одним членом Ревкому. Прикази, які відносяться до внутрішньої служби і не мають впливу на загальне положення, видає виключно Начальна Команда, але все інформує Начальний Ревком про видання заряджень.

9) Іменування всіх вищих начальників від команданта бриґади вгору переводить Нач. Ревком на внесення Нач. Команди.

10) Теперішні команданти й шефи штабів остаються на своїх посадах: всі інші іменування переводить Нач. Команда. Зноситися з союзниками або з ворогм має тільки Нач. Ревком, але тільки в порозумінню з Нач. Командою.

11) Начальником штабу ЧУГА назначується полк. Шаманека, котрий аж до іменування команданта виконує його функції.

12) З огляду на військові відносини одержить Нач. Вожд і команди корпусів право деґрадувати всіх старшин до їх підчинених, які своїм поведенням тяжко нарушують свої обовязки. Переведення таких мір оголосити через Ревком корпуса Нач. Команді при поданню причин.

13) Всі засуди смерти мають бути затверджені через Рев. Нач. Команди.

За Начальний Ревком:
Андрій Музичка, голова (чет.);
Іван Цапяк, секретар (сотн.);
Волощук, член (отам.);
Шаманек, шеф штабу ЧУГА.

Додаток.

На случай зіткнення з повстанцями: Краєвський, Разпітник і Самбірський, треба уважати їх за союзників і віділсати заступників від них до постою Н. К. У. Г. А.

За Команду III. Чер. Укр. Гал. Дивізії:

Купчанко, сотн.

10/II. Виїжджаємо через місто Павлівку до кольонії Найдорф (25 в.). Тут має поміститися ціла наша бриґада; Команда корпуса переноситься до Берґдорфу. Це мають бути сталі місця для нашого відпочинку. Знаходимо собі відповідні кватири, бо є в чім вибирати: одна краща другої. Наша 6. сотня оставилася ще в місті Ташлику як охорона вигружених маґазинів інтендантури. Їх мають унедовзі перевезти назад ближче постою корпуса. 7. сотня осталася в Кассель для нагляду та обслуги хорих, звезених туди з цілого корпуса.

11/II. Сьогодня висилається підводи до Ташлика по наще інтендантське майно. Вечером скликав бригадир сотн. Шмідт, молодий ще Німець, зібрання всіх старшин бриґади. Повертає давня назва бриґад і корпусів, значить, намічена реорґанізація ґен. Ціріца не принялася. А може ще й тому, щоби не дати червоним претексту до закиду нам „білогвардійщини", якої представником в нашій Армії вважають вони Ціріца. Сотник Шмідт у німецькій мові пояснює, що наш теперішній крок може ще найліпший (мусить так говорити, хоч недавно таксамо писав відносно переходу за Дністер), бо антанта через анґлійську місію в Одесі викпила нас з переходом через Дністер, через який Румуни нас не пустили. Шмідт напоминає старшин, щоби добре держалися Армії та руководилися тими ідеалами, яких досі були косіями, а тоді кождий буде з нами числитися як зі зорґанізованою боєвою одиницею. Є надія, що большевики признають нас окремою армією. Однак мусимо показатися червоними, значить виставити червоний прапор та носити червоні стяжки на шапках під тризубом. Большевики заняли стацію Веселий Кут та прямують дальше. Ми одержали наказ придержувати втікаючих денікінців та передавати їх червоній армії. Червоні зажадали видачі ґен. Микитки та ґен. Ціріца як закладників. На них обох звалилася ціла ненависть червоних за перехід Галицької Армії до денікінців. Мабуть дещо є там правди, бо Ціріца вважають загально приклонником денікінської орієнтації. Однак більше очорнили їх свої червоні, які тепер намагаються приподобатись большевикам, удаючи стовідсоткових, давних уже борців за червоний устрій. Оба ґенерали покищо укриваються, але мабуть таки їх видадуть, бо деякі червоні четарі хочуть показати свою щирість новим „союзникам". Прийшов наказ вибрати по одному стрільцеви й одному старшині від куріня до корпусного Ревкому; таксамо мається утворити Ревком бриґади. З нашого боку підбирається на ці посади своїх певних людей. Сотник Станимір предложив мене від куріня на кандидата, онак покищо я не згодився, виговорюючися обовязком команданта 5 сотні. Команданти частин думали в той спосіб перевести так звані вибори. Кождий з нас сміється з цих виборів, бо в нашому розумінні не можуть поміститися два поняття: галицький жовнір і комуна. Тому що ніхто не згодився на ці становища, заявив сотник Шмідт, що завтра сам когось призначить. Настрій серед старшин і стрільців бодрий. Не вважаючи на ріжні несподіванки, яких надіємося від нових союзників, не падаємо на дусі, в надії, що покращає наша доля.

12/II. Свято Трох Святителів. Доходять вістки про бої большевиків з останками денікінців, які ще крутяться в нашім районі, бо Румуни не пустили їх через Дністер. Денікінці громадяться біля Тираспольа та мабуть задумують перебиватися до Польщі. На звіди до нас вислали вони одного капітана, який удає українського сотника. Він розказав команді корпуса, що велика сила денікінців є зібрана в місті Шибка. Це виглядає на доцільне перелякання нас буцімто перед такою силою, щоби ми евентуально не займали ворожого становища у своїх районах проти переходячих денікінців. Наші повідомили денікінців, що нам на поміч прийшла ціла червона боєва бриґада, хоч у дійсности це тільки відповідь на денікінську хитрість. Наші підводи якраз на час везуть сьогодня інтендантське майно з міста Ташлика. В бриґаді одержано німецькі часописи, в яких є згадка про признання Антантою Польщі, Естонії, Литви і Лотви, однак відносно України нема ніякої згадки. Цілісеньке пополудне чуємо сильну канонаду в напрямі Одеси. Під вечір вона стихла, однак далися чути скоростріли. Доносять нам, що це денікінці промощують собі дорогу через большевицькі застави до Польщі. Над вечір стрілянина втихла. Вже наші сотні спали, коли нагло я, читаючи книжку на своїй кватирі, чую московську лайку під вікном. Господарі Німці питають, чи отворити. Не було часу довго над тим думати, бо загрозили виваженням дверей. В хату ввалилося до 20 салдатів і з московською лайкою питають мене: „Кто ти такой? Комуніст, лі нет?" Заки я відповів, знайшли мою шапку і дивляться, чи нема на ній червоної відзнаки. Однак ми, як хитрі малороси, були обережні. Друга шапка з червоною відзнакою була захована. Думаю, що біда — бо саме вчора, згідно з наказом куріня, робив я збірку сотні та пояснив наше сучасне положення і дав наказ причіпити червоні шматки під тризуб, заявляючи притім, що наша краска може остатися побіч червоної. Хлопці добре справилися, бо вже звикли зі змінами наших орієнтацій, яким не вірять.

(Дальше буде)

Перша думка.

— Нарешті ми позбулися довгів, жінко.

Жінка: Слава Богу, можемо робити нові.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

UKRAINIAN CULTURE.

The buildings, costumes, and mode of life of the Ukrainian peasant stand much higher than those of the Russian or Polish peasant. The rich ethnological life, the unwritten popular music, the highly deweloped standard of living,—all preserve the Ukrainian peasant from denationalization.

The Ukrainian willages are always picturesque, built in pretty places, and surrounded by an orchard; a thing that a Russian or Pole would newer bother with. Every willage home has these characteristics.

Still more decidedly does the Ukrainian show his individuality in his dress, which is always original and esthetic. No wonder the Ukrainian costume is surviving longer than the Russian or Polish costume.

The Ukrainian peasant is distinguished above all, by his earnest and sedate appearance and attitude. Great delicacy, courtesy and attention to others, coupled with unselfish hospitality—these are the substances of the social forms of our peasants, forms which are entirely different from the rough manners of the Poles.

In all productions of Ukrainian popular epic and lyric poetry, we find a rich content and great perfection of form, the sympathy of nature, spiritualization of nature, and a lively comprehension of her moods are superb.

A glowing love of the country reveals itself to us everywhere, but particularly in innumerable Cossack songs, where it manifests itself as a heartrending longing for a glorious past and a glorification of her heroes. In Ukrainian love songs we find not a trace of sexuality, not the physical but the spiritual beauty of woman is glorified above all. In jesting songs and ribald songs, there is a great deal of anacreontic grace.

No one would believe that such a neglected, suppressed and tormented people could scatter so many pearls of true poetic inspiration through their unhappy land.

The Ukrainian popular music far surpasses that of her neighbors. Polish popular music is just as poor as Polish popular poetry. Russian popular melodies are either boisterously joyous, or hopelessly sad.

Ukrainian art is also appreciative. In the embroideries, cloths and glass bead-work, we find an esthetic play of colors.

It is, therefore, quite natural that Ukrainian culture is glorified as much by other nations as by the Ukrainian people themselves.

Anna Nadaroshna,
West Warwick, R. I.

—o—

IN REPLY TO MARY KUSY.

Economists show us that machinery does not harm people in the long run although new machinery when introduced does tend to drive some people out of work. Because of this machinery the commodities are manufactured at a lower cost and in turn the manufacturers are able to reduce their prices. The lowering of the prices increases the real wages, giving the worker more purchasing power.

The suggestion that the government should stop the inventing and patenting of new machinery is senseless since machinery is beneficial to us. There are many other factors that cause unemployment and have contributed to the depression far more than machinery.

It is only natural that after a period of prosperity a period of depression should follow. We, therefore, should try to do the best we can during the period of prosperity and be ready for a depression.

Catherine Balas,
New York, N. Y.

—o—

NOTES THE PROGRESS OF THE UKRAINIAN IMMIGRANT, "SLOW, BUT SURE".

I am a Ukrainian girl, and I am proud to be.

I follow the movements of the Ukrainian people and I am interested in their daily life. I see now that the Ukrainian people are rising—"slow, but sure". They will get to the top some day. Our people are industrious. They try hard to put the name "Ukraine" to a higher standard. I know that they will succeed.

We succeed because we do our duty. First, we no longer feel embarrassed when saying that we are Ukrainians. We are proud of our nationality.

Secondly, we become interested in the history of Ukraine and its progress up to now. It becomes our aim to lift Ukraine to the top, so everyone will say, "My, what wonderful people the Ukrainians are!"

Another thing, we are no longer ashamed because our mother or father does not know the English language. We know that they did not have a great opportunity, as we have now. They had to work hard to earn their living. Our people are honest, brave and industrious.

We would help Ukraine still more if we learn how to read and write in Ukrainian so that we may read the Ukrainian paper every day and see what is going on among the Ukrainian people in different cities.

I ask the Ukrainian younger generation to read this, to think it over and to try and help our people.

Славця Пішко,
114 Carlton St., New Britain, Conn.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

CHICAGO, ILL.

YOUNG PARISH CLUB.

Recently Rev. Dakiv organized the "Young Parish Club" which consists of about 100 members. The purposes of this club are: to have lectures, social, and athletic activities, church affairs, and to bring the Ukrainian younger generation together. Our members who do not know how to read and write Ukrainian will have the opportunity now to learn as Rev. Dakiv has set aside one evening in the week to these members. Since this club has ben organized most of the younger generation have become interested in Ukrainian history and affairs. On sept. 14, after our meeting we had as our speaker of the evening Mr. Thomas Flora who spoke about the Ukrainian Language.

After every meeting we expect to have some prominent Ukrainian man in the city give us a lecture on different subjects.

The boys are organizing a basketball team and will certainly be glad to have any boys or girls who would like to join our club.

The club had its first dance Sunday, October 2, at the Ukrainian National Hall. I think our Ukrainian youth should be proud to have a man like Rev. Dakiv to be interested in them and have his cooperation in organizing this club. Our club offers its thanks to Rev. Dakiv for organizing it and for getting most of the Ukrainian youth interested in Ukrainian history.

Mary Kozyra.

—o—

SCRANTON, PA.

A BASKETBALL TEAM ORGANIZED.

The Ukrainian boy's of the St. Michaels Choral Club, Scranton, Pa., will organize a Basketball Team for this season.

Michael Dzichuh, Pres.

—o—

CHICAGO, ILL.

AMERICAN INTERTIONAL EXPOSITION.

During the week of Oct. 8—16 the American Intertional Exposition for travel, arts and industry took place at the Navy Pier. The following clubs and nations participated in it: Chicago Beautiful, British and Colonial Societies, Colonial Coverlet Guild, Italy, Mexico, Hungary, Poland, Germany, Ukraine and the Daughters of the British Empire.

Each club and nation had a booth to put on an exhibit of its country's work.

In the Ukrainian Booth the committee put on a wonderful exhibit. There were some beautiful paintings ("Khmelnitsky Entering Kiev", "Saint Olga" and others), painted by our well-known Chicago artist A. Katamay.

During this exhibit Miss Stephania Chyzovych arrived from Europe with beautiful embroideries, pottery, pictures and other articles, which were put on display and admired by everyone.

October 14 was the Ukrainian Day. The Ukrainian Mixed Chorus which won first prize for two years in the Chicagoland Musical Festival, sang a few selections. A program was given by the Ukrainian Dancers Club of Chicago. The American audience congratulated them on their dancing and said they have never seen anything so wonderful or such beautiful costumes as ours. The program consisted of "Hayevka Ensemble", "Kolomeyka Forward", "Chumack" and "Zaporozky Hertz".

M. K.

Михайло Зощенко.

ЖІНОЧЕ ГОРЕ.

Перед самими святами зайшов я у молочарню — купити собі чвертку масла — розговітися.

Дивлюся — в крамниці народу тьма-тьменна.

Станув і я в чергу. Терпеливо жду. Довкола — домашні господині гомонять шукають оказії без черги протиснутися. Ввесь час доводиться відштовхуватись.

Аж нараз увіходить у крамницю скорою ходою якась жіночка. Не стара ще, в невеличкім чорнім капелюсі. На капелюсі — крепа (жалоба) хитається. Взагалі, видно, в жалобі.

І протискається ця жінка до прилавка. І щось таке говорить приказчикови. Гомін, то не чути.

Приказчик каже:

— Та я не знаю, горожанко. Одним словом, як і інші — коли дозволять, то моя хата з краю.

— А що там таке? — питаються в черзі. В чому річ?

— Та ось — каже приказчик — у них родинний випадок. Їхній чоловік застрілився... Тому вони просять дати їм фунт сметани та двацять яєць без черги.

— Самособою, позволити. Рішучо позволити. Чомуж би ні! — обізвалися всі відразу. — Хай іде без черги.

І всі цікаво стали приглядатися тій горожанці.

Вона поправила крепу на капелюсі й зітхнула.

— Скажіть, яке горе! — сказав приказчик відважуючи сметану. — І з чогож би то, пані, перепрошую?

Мелянхолік був він, — сказала горожанка.

— А давно? — позвольте вас так спитати.

— Та ось минулого тижня сорок днів було.

— Скажіть, які нещасливі випадки трапляються! — знову сказав приказчик. — І дозвольте спитатися: з револьвера вони це, значить, чи з чого іншого?

— З револьвера — сказала горожанка. — Головне, що на моїх очах сталося. Я сиджу в сусідній кімнаті. Хочу, не пригадую собі, щось таке зробити. І взагалі нічого не прочуваю, нараз роздається страшний гук. Вистріл, одним словом. Біжу туди — дим, в ухах дзвенить... І все на моїх очах.

— М-м, — сказав хтось у черзі — буває...

— Може бути, що й буває — відповіла жінка з деякою обидою вголосі — ну так, щоби на очах, це, знаєте, справді...

— Які страшні страхіття! — сказав приказчик. — Справді, буває, я не заперучую. Ось у моїх знакомих братанич застрілився. Та там, знаєте, вийшов чоловік з хати, взагалі не було його... А тут усе на очах...

Приказчик завинув сметану та яйця в пакет і подав горожанці незвичайно ввічливо.

Жінка сумовито кивнула головою та пішла до дверей.

— Ну, гарно, — сказала якась фігура в черзі. Ну, їхній чоловік застрілився. Чогож так спішитися тай яйця без черги? Несправедливо!

Жінка зневажливо глянула на фігуру й вийшла.

Два сусіди, що вічно з собою сваряться, стрічаються на вузькій кладці.

— Ну щож — питається один — можеб ми сьогодня рішучо розмовилися?

— Щодо мене, то можемо й зараз почати — відповідає другий — а чи ви вмієте плавати?

—o—

Кожен може бути актором.

— Як почуваєшся в подружі?

— Зовсім як у театрі. Одна сцена за другою.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділення мені 25 долярів з фонду запомогового. Також складаю подяку Урядникам мого відділу 212, Сестрицтву Пресвятої Діви Марії.

Матрона Фрей.

—o—

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділення мені 50 долярів з фонду запомогового. Також складаю щиру подяку свому відділови і усьому сестрицтву Пресвятої Діви Марії, від. 212 У. Н. С. у Вілінґ, Вест Вірджінія. Отож, сестри і браття, вступайте до У. Н. Союза.

Анастасія Бирка,
Юнґставн, О.

Джім: Мій найстарший син є суддею, другий є професором, а третій торгує автами.

Джек: Бідний Джіме!

Джім: Та я не нарікаю, бо мій наймолодший син є портієром у Гренд Готелі та заробляє досить, щоби помагати всій родині.

—o—

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БРУКЛИН, Н. Й.

Українці інтересуються виборами.

Український Демократичний Клюб в Бруклині, котрий льокується під ч. 186 Бедфорд Евеню, скликав був на неділю, 23. ц. м., вже треті зряду збори для обговорення справи купна дому на власне приміщення. Місцевий парох, о. А. Лотович, проголошував клюбові збори три неділі по богослуженню в церкві. На збори прибуло велике число народа і люди живо заінтересувалися справою.

Збори рішили та сейчас довершили купна дому на власність Клюбу для власного приміщення. Куплений дім знаходиться при Бедфорд Евені, в Бруклині. До перерібки купленого дому, щоби надавався до вжитку, вибрано осібний комітет, котрий має виробити відповідні пляни.

Позатим порушено справу надходячих виборів. Промовляли Гр. Бардак, організатор Ради Українських Клюбів міста Ню Йорк, та Ст. Заблоцький, лідер Бруклинського Клюбу. По промовах збори рішили в порозумінню з іншими клюбами влаштувати масове передвиборче віче та запросити на бесідника Герберта Г. Лемана, кандидата на ґовернора, сенатора Ваґнера, котрий старається про поновний вибір, О'Браєна, кандидата на мейора міста Ню Йорк, та українських бесідників.

До скликання віча вибрано комітет, в склад котрого ввійшли: Ст. Заблоцький, Гр. Бардак, П. Малицький та Іван Сенько.

Ів. Сенько.

ПОДЯКИ.

Ми нижче підписані складаємо щиру подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділення нам допомоги в сумі $50, котрі стали нам великою помічю в такім тяжкім часі. Також дякуємо урядникам відділу 170 У. Н. Союза, що не забувають за нас в прикрій годині. Тому просимо всіх Українців вписувати себе і дітей своїх до У. Н. Союза, бо Союз це наш найдорожчий батько, котрий поміг богатьом його членам обтерти слези в прикрій годині.

Григорій і Юлія Павлик.

—o—

Я, Григорій Шимко, член Тов. Дністер, від. 310 У. Н. С. в Ґрінпойнт, Бруклин, Н. Й., складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза, за точне і скоре виплачення посмертної запомоги на суму $500 по моїй бл. п. жінці Пазьці Шимко, котра померла 21 серпня 1932 р. Також складаю подяку тій нашій славній орґанізації за ту запомогу, котру покійна діставала в часі своєї хороби. А заразом дякую сердечно місцевому урядови Тов. Дністер і всім добрим його членам, котрі ставилися завше прихильно як у часі хороби, так і в часі смерти.

Честь і слава нашому батькови Союзови і всім його членам! Дай Боже, щоби його сила росла і кріпшала з дня на день і обєднала всіх Українців в одну родину тут на вільній землі Вашинґтона.

Д. Баґрій, секретар.

Знаєш, Михасю, — каже жінка, як обоє згадують собі часи давно минулі — що як ти освідчився мені, то ти виглядав на такого дурного...

— Кажеш, що я „виглядав" — скажи радше, що я був тоді зовсім дурний.

У підрядній гостинниці.

— Пане господар, мені здається, що в вашій кухні мусить бути взірцева чистота.

— Певно! А почім ви пізнали це, таж ви не були в кухні?

— Я не був, одначе всі страви заносять милом.

—o—

Клопоти нічного сторожа.

Діється в малому містечку. Бурмістр картає нічного сторожа за це, що в ночі знову не відтрубляє годин:

— Так бути не може... Ви жалувалися передше, що не можете трубіти в ночі, бо не маєте зубів. Я сказав вам на кошт громади справити зуби, а ви всетаки не трубите!...

— Прошу пана бурмістра, я не можу й тепер трубіти, бо дентист казав мені, щоби я ті штучні зуби клав на ніч у воду.

—o—

На вулиці перед парканом, що відділює хвилево вулицю від великої площі, зібралося багато людей. Зпочатку стояли там кілька людей та заглядали крізь шпару на другий бік, а довкола них зібралося ще більше людей, що старалися з усіх сил побачити те, на що тамті дивляться. Вкінці один з тих, що стояли на кінці, який уже не міг дотиснутися, каже голосно до знайомого, якого побачив ближче паркану:

— Спитайно-но що там таке, що всі так дивляться?

На це відзивається голос із другого боку паркану: А знаєте, тут ззаду за мною також хтось питається те саме, про що ви питаєте вашого приятеля.

—o—

— Не знаєш, чи Кадовбищук уже заручився з Наталкою?

— Ще не заручився — та скоро небаром воно станеться, бо вони від себе віддалені вже лише на 500 долярів.

—o—

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Кооператива „Українське Народне Мистецтво" у Львові повідомляє, що вислала до Америки члена своєї управи, п. Стефанію Чижович, яка є уповажнена до полагоджування всіх справ кооперативи, та її видавництва „Нова Хата". Проситься тому всіх заінтересованих в справах виробів українського домашнього промислу (килимів, вишивок, кераміки, різьби і т. д.), як також в справі передплати „Нової Хати", звертатися на адресу: 247-53

ING. STEPHANIA CHYZOWYCH,

1734 ATWOOD RD., OVERBROOK, PHILADELPHIA, PA.

ЗА КООП. У. Н. М. у ЛЬВОВІ:

Ірена Макух-Павликовська. Інж. Лідія Бурачинська.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Новий Січовий Льокаль.

Трета сотня Чорноморських Січей вже від довшого часу шукала відповідного для себе приміщення. І вже його має. Загомонів Нюарк. Січ пішла вперед.

Третя сотня винаняла на два роки театральну галю на Спрінгфілд і Белмонт евеню. Галя була знищена, але Січовики кинулись до праці. Помагають, хто чим може: одні грошевими датками, другі позичкою, будівничі дають матеріял і свою працю, малярі й мулярі відновлюють стіни, а електромеханіки закладають світла. Кождого дня присвячують охотники працю і час, а щирі громадяни підпомагають Січовиків грішми, працею, а хто доброю порадою.

Запанував такий ентузіязм, що вже думають люди про те, що як праця піде добре, то за два роки цей дім стане українською власністю.

Галя виглядає вже тепер як райський павільон. Кождий, хто її оглядає, не може налюбуватися її красою. А найбільше подивляють те, що хто працює в тій галі, той не побирає ніякої заплати. Платиться тільки за матеріял. Самі собі дивуємося. Бо бачимо, яка в нас є творча сила і який дух, а ми самі дуже часто не віримо своїм власним силам.

Відвідали нашу галю й Американці та зацікавилися Січовою роботою. Дня 29 жовтня відбудеться офіціяльне відчинення Січової Галі, на яке прибудуть комішенери міста і кілька визначних суддів та адвокатів, щоби зложити желання Січовій Організації. Додамо, що на останніх зборах Січи був присутний американський адвокат, містер Шарп, котрий вказував на те, що 10,000 зорганізованих Українців у Нюарку можуть і повинні добитися своїх репрезентантів в заряді міста, чи деінде.

Ми є певні, що наше громадянство звинеться громадно на святі отворення Січової Галі й заманіфестує перед чужинцями свою зорганізованість і силу. І треба, щоби були в нашій організації й на тім святі діти і наше жіноцтво. В Січи, в Пласті й у Червонім Хресті знайдуть вони всі вдячне поле до праці. Наша Січ є понадпартійною організацією. Але це не значить, що ми стоїмо осторонь народньої праці. Навпаки, ми беремо живу участь в нашім і американськім життю.

Що загал вже розуміє нашу ідею і наші змагання, це видно от хочби по тім, що Демократичний Клюб, в числі 45 членів, приступив зі своїм майтком до Січи.

На отворення Січової Галі запрошуємо громадянство з ближчих і дальших околиць. Січовики з Ню Йорку, Джерзі Сіти і Нюарку являться в одностроях.

Т. Рудий,
головний писар.

Д. Чорнюк,
головний військовий референт.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Підготовка першої української фахової школи в Америці.

В пятницю, 21 жовтня, відбулося в Українськім Народнім Домі зібрання, в часі якого артист Василь Якібюк пояснив ціль і способи праці в плянованій ним школі деревляних виробів і артистичного гуцульського мистецтва. Присутні дуже живо заінтересувалися тим проєктом, бо бачили, що діти наших іміґрантів можуть мати й в Америці заробок через поширення українського промислу і тому радили, щоби йти дальше в розпочатому ділі. Вибрали комітет для ведення агітації, а в його склад увійшли: Вас. Вінтоняк, В. Дроботій, М. Жуковський, В. Артус та артисти-малярі: М. Мирош і В. Панчак.

Для заохоти молоді вступати до школи на науку має бути влаштована вистава гуцульських предметів в приміщенню школи танків Авраменка, при Другій вул., на розі Другої Евені, в пятницю, 28 жовтня, ввечір, а в часі вистави арт. Якібюк дасть практичну лекцію, а згаядно демонстрацію, получену з відповідним викладом про те, які фази обіймає праця над виготовленням одного артистичного предмету з гуцульського мистецтва.

В. Ю. Вінтоняк.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

На боєву акцію.

Заходом „ОДВУ", від. ч. 9, зібрано на боєву акцію слідуючі суми: З місячних членських вкладок $15.25; члени Тов. „Укр. Січ", від. 282 У. Н. Союза, зложили підчас зборів у червні $5; на забаві підчас Зелених Свят, влаштованій заходом Тов. „Укр. Січ", від. 282 У. Н. Союза, зібрала пані А. Дембіцька $3; гром. Л. Кіт зложив $2; дохід з пікніку, влаштованого відділом ОДВУ ч. 9, дня 31. липня, прийшло $32.57. Разом зібрано $57.82.

З цеї суми вислано до централі „ОДВУ" як слідує: Річна вкладка з „ОДВУ" від. ч. 9 $10; за „Розбудову Нації" $2.50; на річну передплату „Новий Шлях" $2; за відзнаки $1.50. Разом $16. Осталу суму, це $41.82, вислано для УВО через „Обєднання".

Управа ОДВУ, від. ч. 9.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Зі срібного весілля на край.

Приятелі громадян Лисаків зробили їм несподіванку з нагоди їх срібного весілля. А ще більшу несподіванку зробили всі разом рідному краєви, зібравши на гостині $55.00. Все те зроблено в надзвичайно гарний спосіб, про що варта згадати.

Дня 22 жовтня с. р. застукала громадка людей до дверей дому громадян Івана й Анни Лисак, мешкаючих в Ірвінгтон, Н. Дж. Напереді ступали гості-бояри з короваєм та цвітами, а за ними несено коші з печивами та напитками. Всі гості ввійшли в хату цілком несподівано та застали громадян Лисаків надзвичайно здивованих, бо такого „нападу" на спокійну хату не сподівались. Розложили столи, а староста, який заразом сповнив службу тостмейстра, повідомив д. Лисаків про ціль гостини. Потім всі гості відспівали грімке многолітствіє. Зачалась гарна, приміряна забава, яка позістане в памяти не тільки солінізантів але й усіх гостей. Посипались промови, співи членів хору „Бояна". Час скоренько минав і треба було розходитись домів. Та чи можна розійтися, щоби не лишити відповідної памятки по такій гарній гостині? Забирає слово загально звісний діяч і учитель д. Теодозій Каськів, і піддає думку, щоби не забути за тих, що потребують нашої помочі та дати примір, що можна забавлятись і жертвувати. Збірку перевели д. Т. Каськів і В. Сидорович. Посипались жертви від слідуючих: п-ство Лисаки $10.00; Слободяни $6.00; по $5 зложили: п-ство Каськів, Сидорович, Настюк, Литвин, Шуменко, Кольба; по $2.00: Райца, Добановський, Дубас; по $1: ...дзінський, Присяжний і Бардаль; разом $55.00, які розділено по $25 на викінчення Дому Інвалідів у Львові і Рідну Школу, а $5.00 на кошти світової вистави в Щікаго. Всі гроші вислано через Обєднання на призначені цілі.

Найбільше труду при влаштованню гостини понесла Марія Сидорович, Катерина Дубас і Анна Райца.

Про д. Івана Лисака вже ціла нюарська громада та ... сленні товариства, в яких він працює з усіх сил. Він є касієром Українського Будівельного Товариства, якого маєток доходить до міліона долярів, а також довголітнім секретарем найбільшого, 26-го відділу У. Н. Союза в Нюарку, який числить майже 250 членів старших і дітей.

Сусід.

—o—

Потішила.

Чоловік: То ти таки купила собі той капелюх за пятьдесят долярів? А мені ліпше подобався той за 30.

Жінка: Не журися. Той за 30 долярів я також купила.

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. (87)

Почувши голос Фльори, Тарзан поспитав її зі здивуванням: „Кого ти кличеш? Хто такий той Естебан? Це не моє імя. Мене звуть не так". Фльора пізнала тепер його по голосі. „Лорд Грейсток! Це дійсно ви!" — промовила вона з запалом і перелякам. „Так, це я. А хто ти, що пізнала мене?" „Я Фльора Гоке, колишня служниця вашої пані". „Тепер я пригадую тебе. Що ти робиш тут у джунглях?" „Я вам боюся сказати правду", промовила дівчина.

„Кажи правду. Тобі нічого не буде. Тарзан уміє шанувати жінок". Фльора розповіла йому нарешті всю правду, як вона закралася до його дому, щоб знайти секрет його богатства. Вона розповіла про всі спроби дістати золото Опару й т. д. „То ти була з тими Европейцями, які приспали мене зіллям?" — запитав Тарзан. „Так, я була з ними", відповіла Фльора. „Лишім це. Я жінкам не відплачую злом навіть за їх зло. Тепер ми разом підемо шукати їх!"

„Я не можу йти!" — завважила Фльора. „О, лиши такі дурниці! Я тебе понесу. Наперед ми відшукаємо Естебана, котрий є тут десь недалеко з моїми, діямантами, які він забрав від Карського, а потім підемо слідами інших!" — сказав Тарзан. Після того Фльора всіла на Тарзанові плечі й він подався слідами Естебана, які було видно на траві. Кілька разів Тарзан спинявся з дівчиною, щоб напитися води та трохи попоїсти, а потім ішли далі.

Підчас одної такої зупинки дівчина запитала Тарзана: „На що ви мене вратували?" „Ти жінка", відповів Тарзан, „а тому я не міг тебе лишити саму загибати в джунглях, не зважаючи на те, що ти мені зробила стільки прикростей". На це Фльора лише гірко заплакала та просила прощення за те, що вона завдала так багато злого Тарзанові. Вже наступила ніч, коли Тарзан хотів спинитися до ранку. Аж тут він побачив вогник від багаття незнаної людини.